

mie dopuścić ponownie Niemców i Japończyków do udziału w igrzyskach olimpijskich. Komitet zaleci między-

narodowym związkom sportowym przyjęcie trzech stref zachodnich Niemiec i Japonii. *Andrzej Józef Kamiński*

ŻYCIE GOSPODARCZE

Targi Lipskie. Tegoroczne wiosenne Targi Lipskie, które się odbyły w pierwszej połowie marca, czwarte od czasu zakończenia wojny, nosiły wybitne piętno rozdziału Niemiec na dwie części: wschodnią i zachodnią. Życie gospodarcze zachodnich stref okupacyjnych nie uczestniczyło prawie wcale w Targach, co się odbiło żywym echem niezadowolenia w prasie niemieckiej. Nawet liczne dzienniki wychodzące w strefach zachodnich i nastawione zasadniczo przychylnie do reżimu anglosaskiego krytykowały stanowisko tych władz, które spowodowały swymi licznymi ostrymi zarządzeniami i szykanami, iż tegoroczne wiosenne Targi Lipskie nie mogły reprezentować tak jak dawniej całości życia gospodarczego Niemiec.

Przewodniczący Niemieckiej Komisji Gospodarczej Heinrich Rau wyraził ubolewanie, że pogłębiający się podział Niemiec na dwie części odbił się również tak jaskrawo na Targach wiosennych. Władze okupacyjne Niemiec zachodnich starały się mieszkańcom swych stref wzięcie udziału w Targach czy to w charakterze wystawców, czy też zwiedzających uniemożliwić względnie utrudnić. Rau omawiał dalej rozwój gospodarczy strefy wschodniej, podkreślając, że w roku ubiegłym handel zagraniczny powiększył się tu czterokrotnie a globalna produkcja wzrosła w stosunku do roku 1947 o 26%, osiągając 70% produkcji roku

1936. Plan na rok 1949 przewiduje dalszy wzrost produkcji o 17,6%. Przewodniczący Niemieckiej Komisji Gospodarczej poruszył również strukturę gospodarczą strefy wschodniej, podając, iż obecnie z ogółu zakładów przemysłowych 50% stanowią zakłady uspołecznione, w produkcji rolniczej jest ich 10%. W roku 1949 zostaną obniżone świadczenia reparacyjne i przewiduje się zniesienie szeregu zarządzeń restrykcyjnych w odniesieniu do zakładów prywatnych. Prywatnej inicjatywie ma być dana możliwość współdziałania w poważnym zakresie w procesie podniesienia produkcji strefy.

Prezes ministrów Saksonii Max Seydewitz zwrócił się z gorącym powitaniem do przodowników pracy, którzy z Adolfem Hennecke na czele przybyli na otwarcie Targów. Teren wystawowy został o 18% powiększony a ilość wystawców zwiększyła się również w stosunku do roku zeszłego. Rzucały się przede wszystkim w oczy gustowne i bogato wyposażone wystawy różnych zakładów uspołecznionych. Zajmowały one ok. 30% całego obszaru targowego. Należy tu wymienić dużą wystawę obuwia, która przedstawiała się bardzo ciekawie. Obuwie produkuje się nie tylko ze skóry, lecz z drzewa, słomy, sitowia oraz różnych innych materiałów. Wystawa artykułów biurowych nie ustępowała poprzednio wymienionej, a przemysł tekstylny i odzieżowy z pokrewnymi względnie pobocznymi

działami produkcji zajmował jak zwykle tak i w tym roku na Targach szczególnie reprezentacyjne stanowisko. Również porcelana i ceramika powracają do dawnego znaczenia. Stare firmy, o wspaniałej tradycji mogły się znów poszczycić wysoce artystycznymi wyrobami. Zagranica poczyniła też poważne zamówienia. To samo się odnosi do różnorodnych wyrobów ze szkła doborowej jakości. Przemysł zabawkarski, który już od wieków cieszył się dużym powodzeniem na Targach Lipskich, wystąpił z bogatą kolekcją tych artykułów, wprowadzając różne nowości szczególnie w odniesieniu do zabawek elektrycznych i mechanicznych.

Na wysokim poziomie stanął przemysł optyczny oraz przemysł budowy maszyn, zwracając nowymi wynalazkami uwagę gości zagranicznych. Gdyby nie brak surowców, który z natury rzeczy daje się odczuć w wielu dziedzinach wytwórczości, wystąpionoby na Targach z jeszcze większą różnorodnością towarów i większym bogactwem. Według danych kierownictwa Targów liczba zwiedzających osiągnęła cyfrę 220.000 osób, w tym 200.000 osób przybyło ze strefy wschodniej, ok. 17.500 z zachodnich stref okupacyjnych i ok. 2.300 z zagranicy.

Obroty z zagranicą na Targach wiosennych osiągnęły globalnie 30 milionów dolarów, tj. trzy razy więcej niż na analogicznych Targach w roku 1948. Największych obrotów dokonano z Polską, Holandią, Szwecją, Danią i Czechosłowacją. Zawarto też ponad 1000 transakcji międzystrefowych na kwotę około 3 miliony D-Marek (wschodnich). Poza tym nawiązano nowe nici handlowe zapoczątkowując liczne transakcje kompensacyjne.

Udział państw demokracji ludowych, jak Polski, Czechosłowacji, Węgier, Bułgarii, w tegorocznych Targach wiosennych był wybitny.

Reasumując należy podkreślić, że Targi dały bardzo poważne wyniki gospodarcze, które wyrażały się przede wszystkim w znacznym wzroście obrotów z zagranicą (obroty międzystrefowe spadły) mimo nieprzyjaznego ustosunkowania się władz okupacyjnych państw zachodnich. Okazało się też, że w wielu działach wytwórczości rezultaty osiągnięte w strefie wschodniej były tak duże (np. przemysł optyczny), iż wywołały one podziw ze strony krytycznie a nawet wrogo nastawionej prasy zachodnio-niemieckiej.

Rozmowy handlowe pomiędzy Wielką Brytanią a zachodnimi strefami okupacyjnymi Niemiec. Podczas gdy w roku ubiegłym podobne pertraktacje handlowe odbywały się między przedstawicielami Anglii a JELA i odnosiły się tylko do stref połączonych, to w roku bieżącym prowadzono je w Londynie na szerszej znacznie platformie. Strefa okupacyjna francuska bierze również udział w nowej umowie handlowej. Poza reprezentantami JELA wszystkich trzech stref okupacyjnych zostali oficjalnie dopuszczeni do wzięcia udziału w rozmowach także Niemcy.

Punktem zasadniczym rozmów było ustalenie listy towarów eksportowych i importowych dla obu układających się stron. W roku 1948 planowano wywóz do Wielkiej Brytanii wartości 65 milionów dol., faktycznie osiągnął on kwotę nawet trochę wyższą, gdyż 70 milionów dol. Na pierwszą połowę roku 1949 przewidziano wywóz towarów wartości 58 milionów dol. Uderzająco poważne bardzo dostawy łomu żelaza

i różnych metali. W roku poprzednim Bizonia dostarczyć miała Anglii za cały okres roczny łomu za 14 milionów dol., podczas gdy w roku bieżącym trzy strefy zachodnie wyeksportować go mają za ok. 20 milionów dolarów. Natomiast dostawy drzewa do Anglii, najważniejsza pozycja w wywozie stref połączonych roku 1948, reprezentując wartość 28 milionów dol., zredukowała się poważnie. W r. bież. strefy zachodnie wywieźć miały w pierwszym półroczu drzewa tylko za 8 milionów dol.

Szereg innych poważnych pozycji eksportowych, jak np. wyroby włókiennicze i chemikalia, wykazują znowu wzrost wywozu w stosunku do takiego samego okresu roku ubiegłego. Analizując obrót handlowy Niemcy Zachodnie — Wielka Brytania zauważyć można, że nie ma tam ściślejszego rozróżnienia między handlem z Anglią a poszczególnymi innymi członkami Imperium Brytyjskiego, co powoduje niekiedy niejasności i utrudnia ocenę właściwą. Nie wyklucza się też zawierania odrębnych umów handlowych pomiędzy poszczególnymi dominiami a strefami zachodnimi. Rozpatrując szczególnie nowo zawartą umowę handlową widzimy, że najpoważniejsze pozycje angielskiego eksportu nie odnoszą się do towarów pochodzenia angielskiego. Tak np. Niemcy Zachodnie sprowadzić mają w ciągu półroczu wełnę z Anglii za 45 milionów dol. (w ciągu pełnego roku 1948 sprowadzono ją za taką samą kwotę), a druga co do wielkości pozycja to guma surowa, którą do końca czerwca Anglia dostarczyć ma strefom zachodnim za 29 milionów dol. (w ciągu roku 1948 dostarczyła za 16 milionów dol.) Powiększył się również znacznie angielski eksport juty do zachodnich części Niemiec. Poza wyżej

wymienionymi artykułami przewiduje się w pierwszych 6 miesiącach br. import długiego szeregu innych, np. maszyn i części zamiennych, węgla, oleju, różnych chemikaliów, środków żywności.

Źródła niemieckie spodziewają się, że pomimo różnych trudności niemiecko-angielski obrót handlowy będzie się stopniowo coraz więcej rozwijał, tak iż dojdzie do dawnego stanu intensywnej wymiany gospodarczej.

Dalsze rozmowy między przedstawicielami Anglii a delegatami zachodnich stref okupacyjnych Niemiec na temat obrotu handlowego doprowadzić mają do usprawnienia różnych trudności natury technicznej i finansowej i do nowej umowy handlowej, która obowiązywać ma od 1 lipca r. b. do 30 czerwca 1950.

Różne umowy handlowe. Między Bizonią a Danią zawarta została umowa, na podstawie której Dania zobowiązała się dostarczyć do końca lipca Bizonii 4000 t. sera.

Jugosłowiańska delegacja zawarła z JELA i kompetentną niemiecką administracją gospodarczą umowę handlową na rok 1949. W myśl tej umowy Bizonia dostarczyć ma Jugosławii artykułów za 19 milionów dol., a Jugosławia Bizonii za 16 milionów dol. Jugosławia wywozić będzie przede wszystkim produkty pochodzenia rolniczego, poza tym różne rudy, natomiast Bizonia dostarczyć winna Jugosławii w pierwszym rzędzie motory benzynowe, elektryczne, artykuły metalowe, chemiczne, farmaceutyczne i ceramiczne.

Według źródeł rzymskich umowa handlowa Włochy-Bizonia uległa re-

wizji. Zawarty ma zostać traktat handlowy, w którym również uczestniczyć będzie francuska strefa okupacyjna Niemiec.

Marka zachodnia jedynym środkiem płatniczym w zachodnich sektorach Berlina. W myśl zarządzenia komendantów trzech zachodnich stref okupacyjnych Berlina zachodnia marka niemiecka używana w Berlinie staje się z dn. 1 kwietnia jedynym środkiem płatniczym w podległych mu częściach miasta. Obieg marki wschodniej jest dozwolony, lecz kurs dzienny ustalać będzie wartość jej w stosunku do marki zachodniej. Każdy mieszkaniec zachodnich stref miasta pobierający artykuły żywnościowe w sektorach zachodnich może przy odbiorze swych kart żywnościowych zamienić 15 marek wschodnich na taką samą ilość zachodnich. Mieszkańcy zachodnich sektorów, którzy pobierają swoją żywność ze strefy wschodniej, nie mają prawa do takiej zamiany. Droga specjalnych zarządzeń daje się możliwość pracodawcom w pewnym ograniczonym zakresie wymiany wschodnich marek na zachodnie w stosunku 1:1. Poza tym wymiany wschodnich marek na zachodnie mogą być dokonywane tylko według kursu dziennego, albo też marki wschodnie mogą być zużyte na zakupy w strefie wschodniej.

Równocześnie z omawianymi zmianami walutowymi tworzy się Bank Centralny Zachodnich Stref Berlina (Berliner Centralbank für die Westsektoren), który regulować ma obieg pieniężny i zaopatrywać życie gospodarce w kredyty. Bank ten odpowiada Bankowi Krajów Niemieckich (Bank

der deutschen Länder) w zachodnich strefach okupacyjnych Niemiec, lecz mu nie podlega.

Przewiduje się, że w związku z dokonaną zmianą trzeba będzie emitować 100 do 150 milionów nowych D-marek.

Plan Marshalla a Niemcy zachodnie. Według oświadczeń administracji planu Marshalla pomoc udzielona strefom połączonym na rok obrachunkowy 1949/50 wyniesie 880,6 milionów dolarów. Kierownik tego planu na Niemcy Zachodnie, Collison, ostrzegł Niemców w przemówieniu wygłoszonym w Hamburgu przed zbyt optymistycznym poglądem na ich przyszłość gospodarczą w związku z pomocą amerykańską. Wysiłek, na jaki Niemcy będą musieli w najbliższej przyszłości się zdobyć, aby swe życie gospodarcze postawić na trwalszych podstawach, winien być potężny. Ażeby pozostać w ramach ułożonego dla nich planu Marshalla i osiągnąć określony cel, będą oni zmuszeni w ciągu najbliższych 3 lat czterokrotnie powiększyć swój eksport. Przy tym w roku 1949/50 pomoc amerykańska zredukuje się o przeszło 300 milionów dolarów, czyli o 1/4 w stosunku do roku poprzedniego.

Uregulowanie Mozeli i plany wodno-komunikacyjne. Po wojnie żegluga na Mozeli ustała kompletnie. Liczne zniszczenia uniemożliwiły na niej ruch. Już jesienią 1947 roku władze francuskie zapowiedziały rozpoczęcie poważnych robót dla doprowadzenia do stanu używalności Mozeli jako drogi wodno-komunikacyjnej o dużym znaczeniu. Podjęto również roboty przy budowie zapory wodnej pod Koblenca-Lützen, której budowa została rozpo-

częta przez Niemców. Przy tej okazji powstać ma nowe poważne źródło energii elektrycznej. Koła gospodarcze interesują się Mozela, gdyż łączy ona Lotaryngię z Renem, ewentualne zaś połączenie niemieckiej sieci wodnej z francuską i uregulowanie jej przyczynić by się mogło w znacznej mierze do odciążenia masowego ruchu towarowego odbywającego się koleją między Zagłębiem Ruhry a uprzemysłowioną Lotaryngią i Luksemburgiem. Z chwilą postawienia żeglugi na technicznie właściwym poziomie i osiągnięcia potrzebnych połączeń Luksemburg mógłby zaoszczędzić 30—70% na transporcie potrzebnego mu koksu sprowadzanego z Zagłębia Ruhry.

Zwlekanie z wykonaniem reformy rolnej. Od chwili oficjalnego wejścia w życie w strefie amerykańskiej ustawy o reformie rolnej upłynęły już 2 lata. Wyniki jej przedstawiają się jednak tak skromnie, że nawet niektóre czynniki amerykańskie zaczynają się tym interesować. Ziemia zakwalifikowana w myśl ustawy do parcelacji została tylko w drobnej części faktycznie rozdzielona. Odnosi się też wrażenie, że władze niemieckie unikają wywłaszczenia większej własności ziemskiej, gdyż ziemia rozparcelowana dotąd składa się wyłącznie z własności ciał zbiorowych. Mimo iż uchodźcy winni być przy podziale ziemi specjalnie uwzględnieni, otrzymali oni według źródeł amerykańskich — tylko 1/3 rozparcelowanych obszarów. Wobec niewydziania przez kompetentne władze niemieckie do postawionego im terminu (1 marca br.) przewidzianych ustaw mają w najbliższej przyszłości angielskie władze okupacyjne ze swjej strony wydać zarządzenia w przedmiocie reformy rol-

nej w Saksonii Dolnej i na obszarze Hamburga. Nadmienia się, że Schleswig-Holstein jest jedynym krajem, który do przewidzianego przez władze okupacyjne terminu wydał odpowiednie zarządzenia w przedmiocie reformy rolnej.

Niemiecki przemysł eksportowy na wystawie w Nowym Jorku. Wobec życzenia amerykańskich kół gospodarczych oraz poparcia władz wojskowych stref zachodnich przemysł eksportowy zachodnio-niemiecki brał udział w wielkiej wystawie przemysłowej w N. Jorku.

Firmy niemieckie podkreślają, że udział w wystawie przynieść im może wiele niespodzianek i połączony jest z dość dużym ryzykiem gospodarczym. Rynek St. Zj. — tak jak się obecnie przedstawia — jest im mało znany a kompleks zagadnień dewizowych i finansowych utrudnia orientację.

Niesłuchanie ważne jest jednak — w myśl wypowiedzi niemieckiej prasy fachowej — nawiązanie nowego kontaktu gospodarczego ze światem amerykańskim lub odnowienie dawnego, przerwane. Trzeba się również zorientować we wzajemnym poziomie cen i w możliwościach konkurencyjnych. W takich warunkach obecność firm niemieckich na wystawie posiada raczej charakter reprezentacyjny.

Niemcy nadmieniają, że chociaż obecnie dla ich eksportu rynki europejskie przedstawiają się korzystniej niż amerykańskie, to jednak w przyszłości będą oni musieli wyjść na rynki zamorskie, by w handlu światowym zająć poważną pozycję.

Niedozwolony handel przez Szwajcarię. Szereg specjalnie wyszkolonych agentów udaje się z zachodnich stref

okupacyjnych do Szwajcarii, by tam wykryć drogi i sposoby, jakimi różne wyroby o znaczeniu wojskowym, które podlegają zakazowi eksportowemu a wytwarzane są w strefach zachodnich, przenikają do Szwajcarii. Według twierdzeń władz okupacyjnych państw zachodnich artykuły te w dużych ilościach kierowane są przeważnie przez Innsbruck lub Salzburg do Bazylei i Zurychu, skąd dostają się dalej do różnych państw. Głównym przedmiotem takiego niedozwolonego handlu mają być łożyska kulkowe. Władze okupacyjne twierdzą, iż w tej akcji szmuglerskiej biorą udział obywatele St. Zj.

Produkcja koksu w Bizonii. Równoległe ze wzrostem wydobycia węgla kamiennego notuje się wzrost produkcji koksu w strefach połączonych. W roku 1947 wyprodukowano koksu ok. 14 milionów t, a w roku 1948 ca 20 milionów t (w roku 1936 produkcja wynosiła 30 milionów t), przy czym czynnych było 64 koksowni.

W myśl planu ustalonego przez naczelne władze gospodarcze Bizonii produkcja koksu w roku 1953, (ostatnim objętym planem Marshalla), osiągnąć winna ok. 32 milionów t, przekroczyć więc produkcję 1936 roku.

Zezwolenie na budowę statków morskich w strefach zachodnich. Niemieckie koła gospodarcze zachodnich stref otrzymały po usilnych staraniach pozwolenie od tamtejszych władz okupacyjnych na budowę pewnej ilości statków przybrzeżnych i rybackich o ograniczonym tonażu. Łączny tonaż tych nowo wybudowanych statków będzie mógł wynosić może w stosunku rocznym 100.000 ton. Budowa mogłaby się odbyć w stoczniach niemieckich.

Istnieje jednak problem finansowania budowy statków. Projektuje się przeciągnięcie kapitałów państwowych oraz zainteresowanie kapitałów zagranicznych.

Nowe niemieckie pola ropy naftowej. Niedawno odkryte pola ropy naftowej w północnych Niemczech między granicą duńską a rzecką Ems szacuje się na ok. 4 miliony ton zawartości. Rzeczoznawcy są zdania, iż Niemcy zajmują obecnie w zakresie produkcji ropy w Europie czwarte miejsce po Rumunii, Węgrach i Austrii (bez uwzględnienia Z.S.R.R.).

Ruch spółzawodnictwa (Hennekebewegung) również w rolnictwie. Czynnikiem traktorzysty Reinharda Perlewitza, który traktorem S.T.S. 52 dostarczonym z Z.S.R.R. zorał w przeciągu 10 godzin 11,1 hektarów, znalazł naśladowców. Meklemburski minister rolnictwa udekorował 14 najlepszych traktorzystów kraju odznaczeniami. Złożył również gratulacje Margarete Müller, która jako pierwsza kobieta traktorzystka przekroczyła na swym traktorze 166% normy.

Współzawodnictwo w rolnictwie zawdzięczać należy temu, że tegoroczne uprawy wiosenne zakończone zostały w okresie o wiele wcześniejszym, niż to bywało w latach ubiegłych.

„Organizacja handlowa” obniża ceny. Kierownictwo wyżej wspomnianej organizacji w strefie radzieckiej przeprowadziło ogólną obniżkę cen na sprzedawane przez siebie artykuły. Obniżka jest wynikiem skutecznego przeprowadzenia planu dwuletniego, który umożliwi lepsze zaspokojenie potrzeb szerokich warstw ludności.

Ceny na artykuły przemysłowe doznały poważnego spadku. Tak np. płaszcz dziecięcy, letni kosztuje obecnie 80 D. M., gdy dawniej trzeba było za niego zapłacić 230 D. M.; cena ubrania męskiego spadła z 360 D. M. na 250 D. M. W restauracjach przeprowadzono również poważną rewizję cen. „Organizacja handlowa” stara się nadto podnieść gatunek artykułów sprzedawanych oraz powiększyć wybór.

Wykonanie planu gospodarczego w I kwartale 1940 r. w strefie sowieckiej. Okazuje się, że w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku plan gospodarczy w różnych dziedzinach życia gospodarczego wykonany został z nadwyżką. W stosunku zaś do tego samego okresu ubiegłego zauważyć można duży postęp. Tak np. wydobyto węgla kamiennego 114% w porównaniu z rokiem ubiegłym (I kwartał), rudy żelaznej 154%, cementu wyprodukowano 128%, jedwabiu sztucznego 126%, stali walcowanej 166%.

Wcześniej rozpoczęły się prace budowlane, tak iż w końcu I kwartału br. znajdowało się 51.300 różnego rodzaju domów w budowie.

Rolnictwo zostało w sowieckiej strefie okupacyjnej w wyższym stopniu zaopatrzone w nawozy sztuczne.

Również uprawa ziemi została wykonana lepiej dzięki wzmoczonej akcji rolniczych stacji maszynowych. Stan zasiewów na ogół można określić jako bardzo dobry. Z chwilą rozpoczęcia upraw wiosennych było do dyspozycji rolnictwa o 3.100 traktorów więcej niż w roku ubiegłym.

Należy zaznaczyć, iż w ciągu wspomnianych prac doszła jeszcze pewna ilość traktorów, których dostarczył w międzyczasie Z.S.R.R.

Zaopatrzenie ludności w artykuły spożywcze oraz w inne artykuły pierwszej potrzeby powiększyło się poważnie w stosunku do I kwartału roku 1948.

Bezrobocie w Bizonii wzrasta. Związki zawodowe Bizonii wzywają do wprowadzenia stanowczych zarządzeń, które by przeciwdziałały wzrastającemu bezrobociu. Na posiedzeniu przedstawicieli związków zawodowych, odbytym w Monachium, podkreślano z naciskiem, że poszczególne rynki pracy od pewnego czasu dalej się kurczą. Jeżeli właściwe organa administracji frankfurckiej nie będą umiały odpowiednio zareagować i planowo rozładować bezrobocia, sytuacja przybrać może rozmiary katastrofy.

Gospodarka leśna dwuletniego planu strefy wschodniej. Wojna ze swymi skutkami zdewastowała poważnie zalesienia obszarów Niemiec wschodnich. Gospodarka leśna liczyć się musi z natury rzeczy z długimi bardzo okresami czasu. Okres dwuletni przewidziany planem obejmuje jedynie drobny fragment procesu gospodarczego, który stanowi pewną całość. Najważniejsze prace stanowią zalesienie i właściwa gospodarka oraz pielęgnowanie obszarów leśnych już istniejących. Duże tereny leśne (około 16 tys. ha) nawiedzone zostały szkodnikami leśnymi i walka z nimi prowadzona być musi w sposób intensywny.

W r. bież. zalesione ma być 40 tys. ha, a w 1950 r. 60 tys. ha. Rok 1948 dostarczył dużej ilości dobrego zasiewu, co się odbiło korzystnie na zalesieniu. Należy też zaznaczyć, że gospodarka kapitalistyczna podchodziła w swoisty sposób do zagadnienia gospo-

darki leśnej, będąc wyłącznie nastawioną na zysk, gdy przy systemie socjalistycznym uwzględnia się w szerokim zakresie również społeczne wartości lasu, co uwydatnia się w planie gospodarczym ułożonym dla gospodarki leśnej.

Problem handlu międzystrefowego na II kongresie ludowym. Josef Orlopp, kierownik komórki gospodarczej zajmującej się zagadnieniami handlu pomiędzy strefami, poruszył ten tak ważny problem, zaznaczając, iż w listopadzie 1947 r. zawarto umowę, w myśl której przewidywało się obrót międzystrefowy w wysokości 800 milionów marek na okres roku. Początkowo obrót międzystrefowy rozwijał się korzystnie, lecz już w czerwcu 1948 r. został on przez państwa zachodnie w sposób brutalny przerwany. Orlopp stwierdza jednak dalej, że nie wpłynęło to na wykonanie planu ustalonego dla strefy wschodniej, gdyż traktaty handlowe zawarte z Polską, z Z.S.R.R., Czechosłowacją oraz wielu innymi państwami usunęły trudności, które wytworzył zastój w handlu międzystrefowym. Strefa wschodnia nie jest obecnie uzależniona od stref zachodnich. Inaczej natomiast przedstawia się sytuacja w zachodnich strefach okup. Niemiec. Orlopp określił położenie gospodarcze tych stref, podając, iż znajduje się tam ponad 3 mil. bezrobotnych, względnie niezatrudnionych w pełni. Przedstawiciele strefy wschodniej pragną jak najwcześniej zawrzeć umowę handlu międzystrefowego, by ożywić i zjednoczyć życie gospodarcze całych Niemiec, natomiast zarządy stref zachodnich zwlekają i kosztem tamtejszej ludności niemieckiej umowa nie dochodzi do skutku.

Zebranie czołowych przedstawicieli życia gospodarczego sowieckiej strefy okupacyjnej, któremu przewodniczył prezes niemieckiej Komisji Gospodarczej Heinrich Rau, poświęcone było rozważaniom na temat wykonania planu gospodarczego na r. 1949. Wyżej wymieniony zaznaczył, iż w miarę zwiększania się produkcji podniesie się standard życiowy ludności. Nadmieniał, iż 13 spośród największych zakładów uspołecznionych przemysłu budowlanego wykonało przedterminowo plan produkcji zakreślony im na pierwsze półrocze rb. Osiągnięto przy tym równocześnie znaczne polepszenie jakości wytwarzanych artykułów. Rau powiedział, że co do wznowienia handlu międzystrefowego nie osiągnięto jeszcze wyniku, gdyż frankfurcka rada gospodarcza nie oświadczyła gotowości zawarcia porozumienia.

Zastępca przewodniczącego Bruno Leuchner podał do wiadomości, że wcześniejsze wykonanie planu gospodarczego umożliwi sporządzenie planu dodatkowego, w którego ramach przewiduje się szczególnie prace melioracyjne, budowlane, regulacje dróg wodnych oraz wykonanie pewnych prac w gospodarce leśnej. Wymagać to będzie zatrudnienia 100.000 sił roboczych. Fr. Selbmann żądał skrupulatnego wykonania planu finansowego i inwestycyjnego. Wskazał, iż gdy rzekomy rozwój gospodarczy zachod. Niemiec odbywa się kosztem zadłużenia ponad 10 miliardów D.M., w sowieckiej strefie okupacyjnej odbudowa gospodarcza dokonuje się bez żadnego zadłużenia, przeciwnie, uzyskuje się nadwyżki budżetowe.

Opór ludności niemieckiej stref zachodnich przeciwko demontażom. O-

gromne demontaże w przemyśle uszlachetniającym węgiel wywołały oburzenie i głęboki ferment wśród szerokich mas, które widzą w tym zagrożenie swej egzystencji. Niezadowolenie wyraża się w strajkach, odmowie udziału przy pracach demontażowych oraz w

obronie zagrożonych placówek pracy. W wielu wypadkach zachodnie władze okupacyjne użyć musiały siły zbrojnej, chcąc zamiary swe przeprowadzić. W szeregu miast Zagłębia Ruhry odbyły się masowe zebrania protestujące i demonstracje.

Michał Zakrzewski

ZYCIE KULTURALNE

Postanowienia UNESCO dotyczące Niemiec. Monachijska „Abendzeitung” za pośrednictwem swego londyńskiego korespondenta dowiedziała się od sekretarza stanu brytyjskiego ministerstwa oświaty, Davida R. Hardmana, ważnych szczegółów o postanowieniach konferencji UNESCO w Beyrucie, dotyczącej przyszłej działalności tej międzynarodowej instytucji w Niemczech. Konferencja zatwierdziła następujący 11-punktowy program dla Niemiec:

1. Wszystkie dokumenty UNESCO będą na przyszłość drukowane również w Niemczech, i to w języku niemieckim;
2. wszystkie te dokumenty będą przesyłane odpowiednim instytucjom niemieckim bezpłatnie;
3. w Niemczech powstaną główne placówki UNESCO;
4. zapoczątkowana zostanie niemiecka produkcja filmów, artykułów dziennikarskich i sprawozdań radiowych na temat działalności kulturalnej UNESCO;
5. zachęcać się będzie niemieckich wydawców do wydawania tanich książek i czasopism, omawiających idee UNESCO, i udostępniać je szerokim masom ludności niemieckiej;
6. zobowiąże się szkoły niemieckie do wprowadzenia do swego programu szkolnego także „nauki o UNESCO”;
7. na wszystkie przyszłe konferencje UNESCO zapraszać niemieckich rzeczoz-

znawców, ażeby wysłuchać ich opinii w kwestiach wychowania i o wszystkich pozostałych problemach UNESCO, a przede wszystkim w odniesieniu do współpracy kulturalnej;

8. stworzy się warunki dla założenia w Niemczech ośrodków wymiany książkowej;
9. zniesie się intelektualną barierę między Niemcami a pozostałym światem;
10. w roku 1949 zorganizuje się wymianę pedagogów między Niemcami a innymi krajami;
11. stworzy się w roku 1949 niemiecki komitet UNESCO, składający się z dyrektora generalnego i kilku rzeczoznawców, który przejmie programowe prace nad przyszłą działalnością UNESCO w Niemczech. Na ten cel przeznaczona jest kwota od 25.000 do 30.000 dolarów.

Uniwersytecka dywersja niemiecka w stosunku do Czechosłowacji, Polski i Związku Radzieckiego. Związek Niemców sudeckich pod nazwą „Adalbert - Stifter - Verein Schwabens”, zachęcony niedawnym zatwierdzeniem przez OMGUS wskrzeszenia w Augsburgu wydziału filozoficznego i prawnego, wystosował do prezydenta miasta Augsburga memoriał, w którym proponuje reaktywizację wydziału filozoficznego i prawnego praskiego niemieckiego uniwersytetu im. Karola.